

Haarlem

Gemeente Haarlem

Drs. J. Wiene
Burgemeester van Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Bestuur.

Datum 14 november 2016
Afdeling DVV/V&H
Ons kenmerk 2016/528104
Contactpersoon M. Bekker
Doorkiesnummer 023-5113432
E-mail mbekker@haarlem.nl
Onderwerp Bluswatervoorziening

Geachte leden van de commissie Bestuur,

Met deze brief informeer ik u over de ontwikkelingen rondom de bluswatervoorziening in de gemeente. Wat betreft de bluswatervoorziening is de gemeente eindverantwoordelijk. De waterleidingbedrijven zijn leverancier van bluswater en de brandweer (binnen de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) is adviseur en gebruiker van het bluswater.

Tussen 2003 en 2015 is sprake geweest van een geschil tussen drinkwaterbedrijf PWN en de gemeenten Bloemendaal, Velsen, Zandvoort en Haarlem, nadat per 1 juli 1996 het WLZK (voormalig waterleidingbedrijf) is overgenomen door PWN. Op 17 november 2015 heeft het College besloten een vaststellingsovereenkomst met PWN aan te gaan onder finale kwijting voor het verleden en goede afspraken voor de toekomst. De schikking is afgerond en de onderhandelingen over de serviceovereenkomst lopen nog. Onderwerp van gesprek is een snelle opzegmogelijkheid (nu: 6 maanden) en eventuele ontmantelingskosten van de brandkranen indien ervoor wordt gekozen deze niet meer te gebruiken.

Daarnaast hebben zich in regionaal verband andere ontwikkelingen inzake de bluswatervoorziening voorgedaan.

Analyse bluswatervoorziening

Op 15 juni 2015 is de *Notitie bluswatervoorziening* vastgesteld in de Bestuurscommissie openbare veiligheid (BCOV) van de VRK. In deze notitie zijn de verschillende rollen en verantwoordelijkheden op het gebied van bluswatervoorziening uiteengezet en vastgesteld. Naar aanleiding van deze notitie heeft het bestuur van de VRK de brandweer opdracht gegeven bluswater in Kennemerland risicogericht te gaan benaderen en een *knelpuntenanalyse* op hoofdlijnen te maken van de gebieden waar de brandweer knelpunten ervaart (najaar 2015).

Haarlem

2

Uit de knelpuntenanalyse van de bluswatervoorziening eind 2015 bleek dat in 90% van de regio zowel de primaire als de secundaire bluswatervoorziening op orde is.

Bij de *primaire bluswatervoorziening* gaat het om bluswater dat binnen enkele minuten na aankomst van de brandweer beschikbaar dient te zijn, voordat de watertank van het eerste brandweervoertuig leeg is. In de huidige praktijk bestaat deze voorziening uit brandkranen die op de drinkwaterleiding zijn aangesloten. De *secundaire bluswatervoorziening* betreft een grotere hoeveelheid bluswater, bedoeld voor grotere en escalerende branden waarbij de opbouwtijd langer is. In de praktijk betreft het hier meestal oppervlaktewater met voldoende capaciteit dat bereikbaar is voor brandweervoertuigen, maar ook speciale geboorde putten kunnen hiervoor gebruikt worden.

Gebleken is dat in de regio Kennemerland 174 knelpunten in het primair bluswater en 48 knelpunten in het secundair bluswater bestaan. In Haarlem is sprake van 33 knelpunten in het primair bluswater en 2 in het secundair bluswater. In de knelpuntgebieden primair bluswater zijn niet voldoende brandkranen beschikbaar of is de wateropbrengst te klein. In de knelpuntgebieden secundair bluswater is soms geen oppervlaktewater beschikbaar, of alleen op zeer grote afstand. Of er ontbreekt een mogelijkheid om een brandweervoertuig dichtbij dit oppervlaktewater op te stellen. Het Algemeen Bestuur van de VRK heeft direct in een tijdelijke oplossing voorzien en ingestemd met de uitbreiding van twee naar vier watertankwagens. Dit is gedekt in de reguliere begroting. Bij middelbrand en grote brand worden nu direct twee extra watertankwagens ingezet. Hierdoor is er altijd ruim voldoende bluswater bij een brand.

Toekomst

Hoewel er maatregelen zijn genomen, is bij de knelpuntenanalyse ook gebleken dat de bluswaterdekking van de primaire bluswatervoorziening (brandkranen) niet geheel toekomstbestendig is.

- Belangrijkste ontwikkeling met betrekking tot de feitelijke actuele bluswaterdekking is dat drinkwaterleidingbedrijf PWN bezig is met vervanging van het waterleidingnetwerk. Daardoor kunnen regiobreed circa 10 tot 20% van de brandkranen minder dan de door de brandweer benodigde 500 liter/ minuut leveren. Deze vervangingsoperaties zorgen ervoor dat dit aantal jaarlijks toeneemt. De capaciteit van brandkranen zal daarom op termijn niet meer voldoende zijn.
- Ook is bij de knelpuntenanalyse als uitgangspunt genomen dat alle brandkranen functioneren en de minimaal benodigde bluswatercapaciteit van 500 liter/ minuut leveren. Bij diverse gemeenten, waaronder Haarlem, hebben echter geen preventieve controles van de brandkranen plaatsgevonden. Alleen niet-functionerende brandkranen zijn, na melding, gerepareerd. Bij een recente inhaalslag in Bloemendaal is gebleken dat circa 25% van de brandkranen niet functioneerden.

Om die reden voert de VRK - in opdracht van de gemeente - op dit moment een controle op de brandkranen (400 van de 4024 brandkranen) uit om de bedrijfszekerheid van de bluswatervoorziening te verhogen. De brandkranen worden gecontroleerd op positie, bereikbaarheid en plaatsaanduiding. Ze worden

Haarlem

3

getest op bedienbaarheid en werking. Eventuele defecten worden gerepareerd. De prioriteit van de controle ligt bij wijken waar zich veel verminderd zelfredzamen bevinden, in wijken waar zich veel oude dicht opeengebouwde bebouwing is en in wijken waar veel bedrijfs- en industriegebouwen staan. De controles vinden verspreid over de stad plaats.

Repressieve oplossing

Nader onderzoek naar alle knelpunten, waarbij de gemeente in samenwerking met de brandweer nadere maatregelen bepaalt, is een intensief traject. De verwachting is dat per gemeente grote investeringen in de infrastructuur (aanleg extra brandkranen en opstelplaatsen) noodzakelijk zijn om de bluswatervoorziening te optimaliseren. Vervanging van het waterleidingnetwerk maakt daarnaast dat de huidige bluswatervoorziening op termijn niet toereikend is.

De VRK heeft daarom een repressieve oplossing in regionaal verband voorgesteld, welke meer kosteneffectief en toekomstbestendig is. Met deze oplossing wordt gebruik gemaakt van watertankwagens. Hierdoor wordt het gebruik van brandkranen op termijn overbodig. De oplossing vraagt om investering in 8 watertankwagens en 4 systemen voor grootwatertransport, verspreid over de regio om zo volledige dekking te krijgen. Secundaire bluswatervoorzieningen zijn hierbij essentieel en moeten in stand blijven. Een nadere uitwerking van de business case en implementatie na positieve besluitvorming vergen naar verwachting minstens 2 jaar.

Indien wordt overgegaan op deze oplossing, dan zal dit financiële gevolgen hebben voor de betrokken waterleidingbedrijven (PWN en voor Heemstede Waternet). Omdat de brandkranen dan niet meer gebruikt zullen worden, zal beëindiging van het serviceabonnement op de brandkranen moeten plaatsvinden en mogelijk zullen brandkranen moeten worden ontmanteld. De komende tijd worden de mogelijke kosten inzichtelijk gemaakt.

Conclusie

De bluswatervoorziening is op termijn niet meer toereikend. De VRK heeft daarom een repressieve oplossing voorgesteld, waarbij brandkranen op termijn overbodig worden en er gebruik wordt gemaakt van waterwagens. De overgang naar de repressieve oplossing en, daarmee samenhangend, het niet meer gebruiken van de brandkranen per 2019, heeft financiële gevolgen (reeds benoemd als risico bij de berap 2016). De VRK werkt op dit moment de business case met financiële consequenties verder uit. Naar verwachting ontvangt de gemeente later dit jaar een voorstel.

Ik hoop u hierbij voldoende geïnformeerd te hebben.

Drs. J. Wienen